

# **EVIVA 2011–2015**

**ennaltaehkäisevä virikkeellinen  
vapaa-ajan toimintaohjelma 2011–2015**



<b>TIIVISTELMÄ .....</b>	<b>2</b>
<b>1. JOHDANTO.....</b>	<b>2</b>
1.1. Tausta .....	2
1.2. Aiempia ennaltaehkäisevän toiminnan hankkeita .....	3
1.3. Vertailuprojekteja muualta Suomesta ja pohjoismaista .....	3
1.4. EVivan kytkeytyminen Turku-strategiaan.....	4
1.5. EVivan kytkeytyminen hallituksen toimintaohjelmiin.....	4
<b>2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN JA NYKYTILANTEEN KUVAUS .....</b>	<b>5</b>
2.1. Toimintaympäristö .....	5
2.2. Kohderyhmä.....	5
<b>3. HANKKEEN TAVOITTEIDEN MÄÄRITTELY .....</b>	<b>5</b>
3.1. EVivan toiminta-ajatus ja visio .....	5
3.2. TAKETO-malli .....	6
3.3. Palvelujen kehittäminen alue- ja kohderyhmälähtöisesti sekä palvelujen saavutettavuuden ja tarjonnan lisääminen.....	7
3.4. Laajan hallintokuntien välisen yhteistyön kehittäminen. ....	7
3.5. Yhteistyön rakentaminen kolmannen sektorin toimijoiden kanssa sekä aktiivisen kaupunkikulttuurin kehittäminen.....	8
3.6. Riskien kartoitus.....	9
<b>4. KOHDERYHMÄN MÄÄRITTELY .....</b>	<b>9</b>
<b>5. HANKKEEN KESKEISET TOIMENPITEET .....</b>	<b>10</b>
<b>6. HANKKEEN AIKATAULU.....</b>	<b>14</b>
<b>7. HANKKEEN HALLINNOINTI JA ORGANISOINTI.....</b>	<b>15</b>
7.1. EVIVA 2011–2015 hallintomalli.....	16
<b>8. HANKKEEN ARVIOINTI, SEURANTA JA RAPORTOINTI .....</b>	<b>16</b>
<b>9. HANKKEEN KUSTANNUSARVIO.....</b>	<b>17</b>
9.1. EViva Rahoitussuunnitelma 2011–2015 .....	19
9.2. Hallintokuntien oma rahoitus.....	20
<b>10. HANKKEEN TULOKSET JA ARVIOIDUT VAIKUTUKSET .....</b>	<b>20</b>
<b>11. VIESTINTÄSUUNNITELMA .....</b>	<b>21</b>
<b>12. TOIMITILAT JA LAITTEET .....</b>	<b>21</b>
<b>13. TULOSSIEN HYÖDYNTÄMINEN PYSYVÄKSI TOIMINNAKSI .....</b>	<b>22</b>

## Tiivistelmä

Turun kaupungin kulttuuri- liikunta- ja nuorisolautakunnat ovat yhdessä valmistelleet ”EVIVA 2011–2015” – hanketta, jonka tavoitteena on ennaltaehkäisevien vapaa-aikapalvelujen merkittävä kehittäminen yhteistyössä muiden keskeisten ennaltaehkäisevää työtä tekevien hallintokuntien sekä kolmannen sektorin kesken. Hanketta on esitelty kaupungin luottamuselimille ja -henkilöille sekä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen johtaville viranhaltijoille tavoitteena kiinteä yhteistyö myös ko. toimialojen asiantuntijoiden kanssa.

Hankkeen tavoitteena on saavuttaa viisivuotisen hankejakson aikana yhteensä 10.000 uutta aktiivisesti vapaa-aikaansa viettävää turkulaista. Seurannaisvaikutuksena tavoitellaan moninkertaisesti hankkeeseen käytettäviä varoja suurempaa säästöä ns. korjaavien palveluiden tuottamisessa. Alkutilanne on kartoitettu ja tuloksia tullaan seuraamaan ATH-kyselyn (alueellinen terveyden ja hyvinvoinnin kysely) avulla. Lisäksi THL:lta pyydetään erikseen ATH-tuloksiin perustuva erillinen alkutilanteen arviointi, jotta lähtötilannetta voidaan verrata hankkeen aikana mitattaviin tuloksiin.

Hankkeen sisällä tehtävä työ integroidaan tiukasti osaksi hallintokuntien normaalia toimintaa, jolloin vältetään tekemästä päällekkäistä työtä ja varmistetaan että hanke tuottaa todellista lisäarvoa asiakaskohderyhmillemme. Samalla huolehditaan, että EVivan aikana kerääntynyt tietotaito jää hallintokuntiin eikä katoa hankkeen päättymisen myötä.

Hankkeen hallinto hoidetaan osana kulttuurilautakunnan ja kulttuuriasiakseksuksen normaalia hallintoa.

## 1. Johdanto

### 1.1. Tausta

EViva 2011–2015 – hankkeen tavoitteena on lisätä kuntalaisille tarjottavia kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen virikkeellisiä vapaa-ajan palveluja. Erityishuomiota kiinnitetään syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten sekä passiivisten, palveluiden ulkopuolella olevien asukkaiden osallisuuteen. EVivan taustalla on huomio, että hallintokuntien tämän hetkinen toiminta ja palvelut eivät pysty tavoittamaan erityisesti passiivista väestöä ja kohdentamaan sille sen erilaisten tarpeiden mukaan räätälöityjä aktiivisia palveluja. Haasteina ovat paitsi passiiviset väestöryhmät, erityisesti myös kasvava syrjäytymisvaarassa oleva turkulaisväestö.

Kuntalaisten osallisuus, liikunta- ja kulttuuriharrastukset ja muu aktiivisuus vähentävät tutkimusten mukaan merkittävästi sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia. Saattamalla eri väestöryhmät tehokkaammin vapaa-aikapalvelujen piiriin voidaan näitä ongelmia ehkäistä ennakoon.

Kun painopistettä siirretään korjaavista ja yhteiskunnalle kalliista palveluista ennaltaehkäiseviin toimintoihin ja palveluihin, kevennetään samalla kuntatalouden taakkaa ja vähennetään esimerkiksi lasten ja nuorten syrjäytymisestä ja masennuksesta sekä ikäihmisten yksinäisyydestä johtuvien sosiaali- ja terveyspalveluiden kysyntää. Yksi syrjäytynyt nuori maksaa yhteiskunnalle keskimäärin 1 M€.

Kun eri hallintokunnilla on riittävät tiedot asukkaiden palvelutarpeista sekä hyvät yhteydet vapaa-ajan palvelujen tuottajiin, voidaan aidosti toteuttaa ”liikkumisreseptin”, ”kulttuurireseptin” tai ”luovan toiminnan reseptin” määräyksiä

Turun kaupunginvaltuusto päätti 29.11.2010 myöntää alustavan suunnitelman perusteella Eviva-hankkeelle 500.000 euron määrärahan. Koska kyseessä on kolmen hallintokunnan yhteishanke, joka tehdään yhteistyössä vielä muidenkin hallintokuntien (ensisijaisen tärkeitä kumppaneita ovat Opetuspalvelukeskus ja SoTe) ja jossa kehitetään uudenlaisia toimintatapoja ja – malleja passiivisen väestön aktivoimiseksi vapaa-ajan harrastuksiin, on projektimuotoinen toimintatapa katsottu parhaaksi ratkaisuksi toteuttaa hanke. Projektimuotoisen toiminnan puolesta puhuvat myös erillisen seurannan, tulosten mittaamisen ja raportoinnin mahdollisuus sekä selkeä koko hankkeen kestävä ohjaus ja arviointi.

## 1.2. Aiempia ennaltaehkäisevän toiminnan hankkeita

Kaikissa kolmessa vapaa-ajan hallintokunnassa on tehty ennaltaehkäiseviä kehittämistoimia jo aieminkin. Liikuntatoimella on ollut massiivinen Liike 2000 – hanke, joka vuosina 1994–2000 aktivoi hallintokuntien ja järjestöjen yhteistyöllä n. 10.000 liikunnallisesti passiivista kaupunkilaista. Liike 2000 on edelleen suurin toteutettu liikunnan aktivointihanke Suomessa ja sen hyviä käytäntöjä sovelletaan myös Eviva-hankkeessa.

Nuorisotoimen Luova toiminta on toteuttanut erilaisia projekteja keskustassa ja lähiöissä vuosien varrella, joissa lasten ja nuorten kanssa on aktiivisesti toteutettu vuorovaikutuksessa eri teemoihin perustuvia tapahtumia. Näistä esimerkkeinä muutamia:

- Pansion sirkuspelle - veistokset toteutettiin yhdessä asukkaiden, lasten ja nuorten kanssa.
- Unelmien leikkipaikka – Drömmarnas lekplats toteutettiin yhteistyössä pohjoismaisten taiteilijoiden kanssa lasten ideoiden pohjalta Kupittaaan puistoon Seikkailupuiston läheisyyteen.
- Luovan toiminnan toteuttamia useina vuosina Inter- Action menetelmään perustuvia tapahtumia lähiöissä, jossa spontaanisti megafoonin avulla kerättiin osallistujia kymmenistä jopa satoihin toteuttamaan yhteistä tapahtumaa.
- Pyörivä Paratiisi tapahtuma kiersi lähiöissä vaunulla, josta paljastui teatteriesitys. Tämän jälkeen lapset toteuttivat kuvallisin keinoin esityksestään saamia kokemuksia ja elämyksiä.
- Zanssi teatteri -, ympäristö – ja kuvataidekurssilaiset tekivät ison tapahtuman Lausteella ja Varrissuolla. Tapahtuman yhteydessä toteutettiin kysely asukkaille lähiöiden perusparantamiseksi. Nuorten kurssilaisten ehdotukset palkittiin. Zanssi oli nuorille työttömille tarkoitettu 5 kuukauden kurssi, jonka jälkeen he sijoituivat työelämään tai opiskelemaan.

Kulttuuritoimessa ennaltaehkäisevä toiminta-aspekti tietoisena toimintatapana on uusin. Kulttuuripääkaupunkihankeen yhteydessä on käynnissä useita ennaltaehkäisevän aspektin sisältäviä kulttuurihankkeita, joista kulttuuritoimen vastuulla ovat Taiteilija naapurina – hanke, Kulttuurit kuuluviin -hanke ja laajassa hallintokuntayhteistyössä toteutettava Kulttuurikuntoilun keskuspuisto – hanke, jossa päävastuutahoina ovat liikunta- ja kulttuuritoimet. Lisää hankkeita on Kulttuuripääkaupunkiohjelmassa runsaasti ja näiden hankkeiden hyvistä käytännöistä ja toimintatavoista on tarkoitettu ottaa soveltuvia osia osaksi Eviva-hanketta, jolloin hyvinvoinnin ja ennaltaehkäisevän toiminnan 2011-hankkeille saadaan jatkuvuutta ja mahdollistetaan niiden pitkäaikaiset vaikutukset. Osana Kulttuurikuntoilun keskuspuisto 2011-hanketta on laadittu hyvinvointivaikutusten saavuttamiseksi tarkoitettu kulttuurin käytön suositustaulukko, joka lanseerataan 13. helmikuuta 2011 Kulttuurikuntoilun keskuspuiston avajaisten yhteydessä. Tämän prototyypin edelleen kehittämistä jatketaan vuoden 2011 aikana.

Liite 1 Kulttuuripääkaupunkihankeen hyvinvointiohjelma

## 1.3. Vertailuprojekteja muualta Suomesta ja pohjoismaista

Suomessa EVivan kaltaisia hankkeita, jotka soveltuvat vertaiskehittämiseen ja kokemusten vaihtoon, on käynnissä mm. Porissa ja Kuopiossa. Porin yhteistoiminta-alueella toteutettuun lasten hyvinvointihankeeseen ”HYVIS” sisältyy poikkihallinnollinen ja asuinaluekohtainen toimintamalli, perhenäkökuuma sekä erityisesti seuranta- ja vaikuttavuusmittarien kehittäminen. Kuopion kaupungissa ja seudulla on meneillään useita hyvinvointia edistäviä sekä liikuntaa ja kulttuuria yhdistäviä hankkeita: Ole aktiivinen läpi elämän ”OLE” – hanke, Kuopion seudun Harrastehaku sekä Kulttuurikanava ja Kulttuuripolku, joita toteutetaan laajan yhteistyöverkoston ja mm. 3. sektorin kanssa.

Teatterikorkeakoulun Kokos-palvelut hallinnoi yhteistyössä Allianssin ja SLU:n kanssa Kolmas lähde-hanketta vuosina 2008–2010. Hanke on koordinoitu opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallista ESR-kehittämishjelmaa ”Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisalojen kolmas sektori hyvinvointipalvelujen tarjoajana”. Ensimmäisellä toimintakaudellaan Kolmas lähde on kouluttanut ja tukenut yhdistyksiä, seuroja ja järjestöjä palvelutuotannon kehittämisessä, vahvistanut niiden liiketoiminta- ja palveluosaamista ja tuottaa tietoa kulttuuri-, liikunta- ja nuorisualan hyvinvointipalvelujen erilaisista malleista.

Kolmannen lähteen toinen kausi toteutuu 1.1.2011–31.12.2013 välisenä aikana. Tämän kauden Kolmatta lähdeä hallinnoi Aalto-yliopiston Pienyrityskeskuksen ja osatoteuttajina hankkeessa ovat

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi, Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry, Teatterikorkeakoulu, Kokospalvelut sekä Sosiaalikehitys Oy.

EViva tulee olemaan yhteistyössä Kolmas lähde-hankkeen kanssa ja soveltaa sen ensimmäiseltä toimintakaudelta kokoamia hyviä käytänteitä.

Kansainvälisesti EViva-hankkeen kaltaista kehittämistyötä on tehty mm. Helsingborgissa ja Skånen alueella (Ruotsi) sekä Horsensin kaupungissa (Tanska). Helsingborgissa on kehitetty vapaa-ajan palveluja hyvinvointierojen kaventamiseksi ja Skånen alueella on käytössä ”Kultur på Recept” toimintamalli. Horsensin kaupunki on usean vuoden ajan ylläpitänyt ja kehittänyt asukaslähtöistä matalan kynnyksen vapaa-ajan toimintapistettä ”Healthy Cities Shop” mm. syrjäytymisvaarassa olevien henkilöiden käyttöön.

#### **1.4. EVivan kytkeytyminen Turku-strategiaan**

EViva toteuttaa ryhmien välisessä sopimuksessa määritettyä strategista tavoitetta ennalta ehkäisevän työn korostamisesta palvelutuotannon kehittämisessä. Tavoitetta on täsmennetty asukkaiden hyvinvointiohjelman ikäkaaren mukaisissa ohjelmissa, joiden mittarit jokainen palvelutoimen hallintokunta, ml. kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi ovat sisällyttäneet omiksi toiminnallisiksi tavoitteikseen. Hankkeella edistetään myös toista kaupungin strategista tavoitetta, kaupungin talouden tasapainon parantamista tilanteessa, jossa terveys- ja sosiaalipalvelujen määrä pyrkii jatkuvasti kasvamaan toimintaympäristön ja väestön ikärakenteen muutoksesta johtuen.

#### **1.5. EVivan kytkeytyminen hallituksen toimintaohjelmiin**

Taustalla vaikuttavat seuraavat ministeriöiden toimintaohjelmat sekä hallituksen politiikkaohjelmat;

##### OPM: Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia – toimintaohjelma vuosille 2010–2014

Kuntien toivotaan varaavan osan terveyden edistämiseen ja ennaltaehkäisevään toimintaan tarkoitettuista määrärahoista kulttuurisin keinoin toteutettaviin toimiin sekä kulttuurisen hyvinvoinnin erityisosaamisen edistämiseen. Toiminnan olisi hyvä tapahtua sosiaali- ja terveys-, kulttuuri-, opetus-, nuoriso- ja liikunta- ja teknisten lautakuntien, taide- ja kulttuurilaitosten sekä järjestöjen yhteistyönä.

##### STM: Kansallinen terveyserojen kaventamisen toimintaohjelma 2008–2011 sekä STM: Liikunta - hyvinvointipoliittinen mahdollisuus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat kuntastrategiassa ja toiminnan suunnittelussa painoalueita. Toimia suunnitellaan erityisesti hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita ja johtamista kehitetään hallinnonalat ylittävän yhteistyön suuntaan. Terveellisten elintapojen edistämässä toimia kohdennetaan niistä eniten hyötyviin ryhmiin. Kehitetään uusia toimintatapoja, joiden avulla saadaan lisättyä riittämättömästi liikkuvien päivittäistä fyysistä aktiivisuutta.

##### Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelma Vanhasen II hallituksen ohjelmassa 19.4.2007

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämässä tarvitaan useita samansuuntaisia toimia eri hallinnonaloilla. Tavoitteena on parantaa hallinnonalojen välistä yhteistyötä ja koordinaatiota lasten, nuorten ja perheiden asioissa. Edistetään lasten ja nuorten harrastuneisuutta ja osallisuutta liikuntaan, taiteeseen, kulttuuriin ja kulttuuriperimään, jotka ovat tärkeitä lapsen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä.

##### Terveyden edistämisen politiikkaohjelma Vanhasen II hallituksen ohjelmassa 5.12.2007

Terveyden edistämiseksi suositetaan, että kaikissa kunnissa asetettaisiin hyvinvointia ja terveyttä koskevat strategiset tavoitteet ja terveyden edistämisen johtaminen kytkettäisiin olennaiseksi osaksi kunnan johtamisjärjestelmää. Kannustetaan kuntia, järjestöjä ja muita olennaisia toimijoita säännölliseen vuorovaikutukseen ja suunnitelmalliseen yhteistyöhön. Tavoitteena on terveyden edistämisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen merkityksen omaksuminen eri päätöksentekotasolla ja terveyttä edistävän tiedon levittäminen sekä terveyden edistämisen uusien työmuotojen kehittäminen

## 2. Toimintaympäristön ja nykytilanteen kuvaus

### 2.1. Toimintaympäristö

Turun kaupunki on jaettu kymmeneen maantieteelliseen alueeseen, joiden välillä on suuriakin demograafisia ja taloudellisia eroja. Alueellisen hyvinvointi ja terveystieteiden (ATH) toteuttaminen tuottaa tarkempaa tietoa Turun alueellisista hyvinvointieroista sekä alueiden erityispiirteistä. Jo nyt kuitenkin tiedetään, että esimerkiksi terveyserot ovat alueiden välillä kasvussa.

Hankkeen aikana kullekin alueella luodaan hyvinvointiprofiili, joka sisältää myös asukkaiden palvelutarvekartoituksen. Alueellisten hyvinvointiprofiilien perusteella lähdetään rakentamaan alueellisia hyvinvointipaketteja, joiden avulla on tarkoitus kaventaa alueiden välisiä hyvinvointieroja sekä lisätä asukasviihtyvyyttä ja parantaa koko kaupungin vetovoimaisuutta. Eri alueilla hyvinvointipakettien toimenpiteet voivat kohdistua esim. eri väestöryhmiin ja jakelukanavana voi olla eri tahon ylläpitämä toiminto alueen omaleimaisuuden mukaan.

### 2.2. Kohderyhmä

**Hankkeen kohderyhmänä ovat niin sanotut passiiviset kaupunkilaiset eli ihmiset, jotka eivät ole minkään säännöllisen vapaa-ajan toiminnan piirissä. Erityishuomion kohteena tulevat olemaan lapset ja nuoret sekä lapsiperheet. Yhteistyössä opetus-, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten kanssa otetaan lisäksi erityishaasteeksi tavoittaa nuorisotyöttömät, koulupudokkaat, syrjäytymisuhan alaiset lapset ja nuoret sekä maahanmuuttajaperheiden lapset ja nuoret.**

EVivan lähtökohtana on siis passiivisten asukkaiden aktivointi. Vaikka hankkeen fokus on lasten ja nuorten ennaltaehkäisevässä vapaa-ajan toiminnassa, palveluita muokataan ja kohdistetaan aluerakenteen ja ATH-profiilin perusteella valittaville sekä soten ja opetustoimen osoittamille kohderyhmille ikäkaarijaottelun mukaan.

Kuntalaisten osallisuus, liikunta- ja kulttuuriharrastukset ja muu aktiivisuus vähentävät tutkimusten mukaan merkittävästi sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia. Saattamalla eri väestöryhmät tehokkaammin vapaa-aikapalvelujen piiriin voidaan näitä ongelmia ehkäistä ennakkoon. Kullekin alueelle kootaan olemassa olevan tiedon pohjalta alueprofiili, joka perustuu:

- 1 Alueelliseen väestörakenteen arviointiin; mitkä kohderyhmät ovat kullakin alueella vallitsevia
- 2 Alueelliseen palvelukartoitukseen; mitä palveluita tarvitaan nykyisten täydentämiseksi
- 3 Viestinnälliseen kartoitukseen; selvitetään miten nykyisistä palveluketjuista tiedottamista tulee yhdessä kehittää

ATH-kyselyn tulosten arvioinnin perusteella toiminta käynnistetään ensin alueilla, joissa ennaltaehkäisevän vapaa-ajan toiminnan tarve on suurin.

## 3. Hankkeen tavoitteiden määrittely

### 3.1. EVivan toiminta-ajatus ja visio

EVivan toiminta-ajatuksena on parantaa turkulaisten hyvinvointia hallintokuntien, järjestöjen sekä asukkaiden uudenaikaisella ja innovatiivisella yhteistyöllä. Hankkeen johtavana periaatteena on ennaltaehkäisevä työ sekä asukkaita osallistava toiminta.

#### EVIVA - VISIO 2015

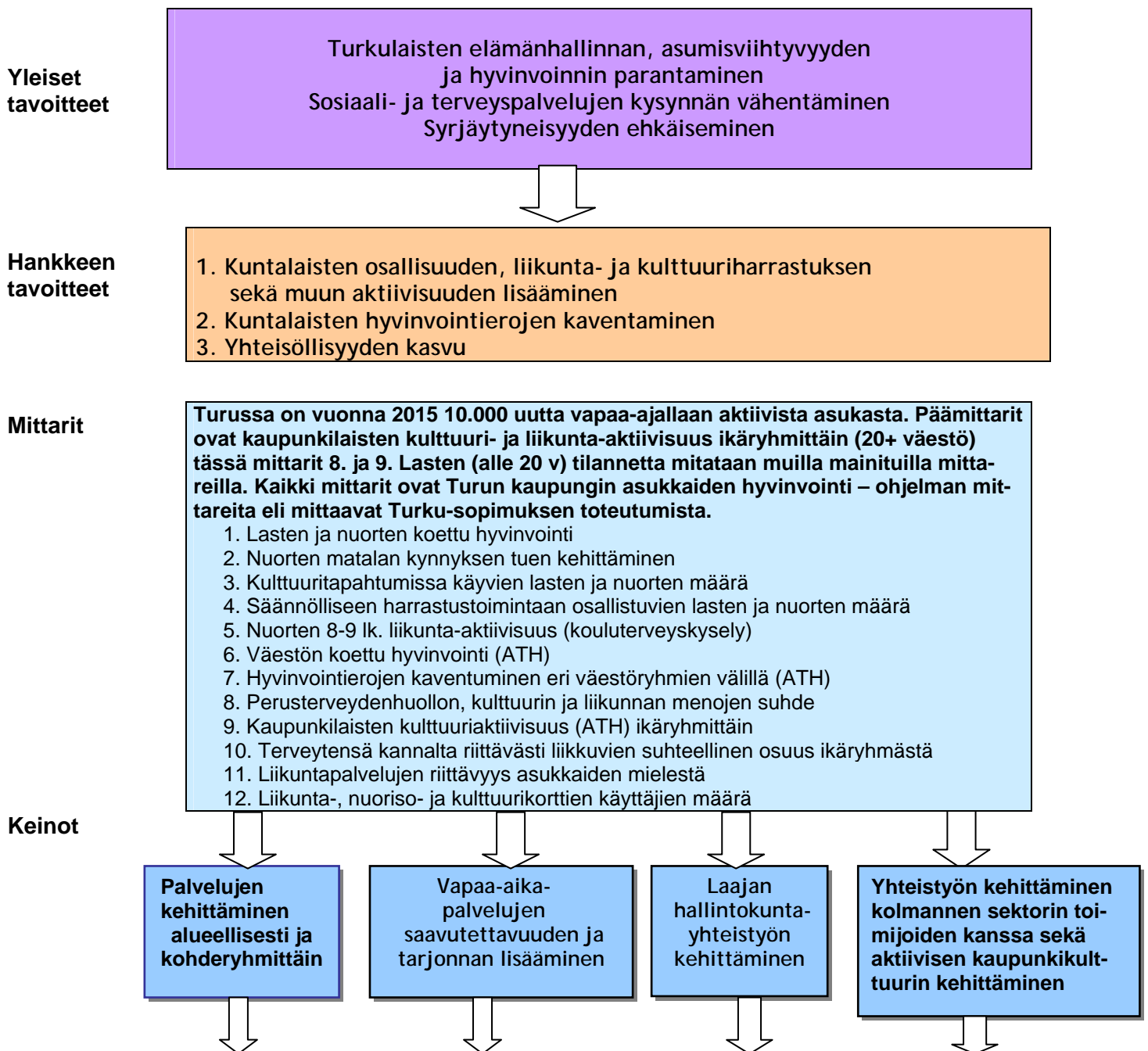
Turussa on 10 000 uutta vapaa-ajallaan aktiivista asukasta.  
Kaupunkimme on aktiivisen vapaa-ajan ja asukkaiden hyvinvoinnin edelläkävijä.

Toiminta-ajatuksen mukainen yhteistyö vuonna 2015 ennaltaehkäisevien toimialojen sekä kolmannen sektorin kesken on sujuvaa arkipäiväistä työtä, joka vetää mukaan toimintaansa nykyistä huomattavasti suuremman osan turkulaisista. Turun kaupungin vapaa-ajan hallintokunnat ovat hankkeen myötä sitoutuneet toteuttamaan seuraavia tavoitteita:

- 1 Kehittämään ja tarjoamaan uusia helposti saavutettavia palveluita
- 2 Luomaan uutta toimintaa vuorovaikutteisesti ja asukkaita osallistamalla
- 3 Tarjoamaan enemmän maksuttomia palveluita suunnattuna hankkeen kohderyhmälle
- 4 Rakentamaan käyttäjän tarpeiden mukaan räätälöityjä, innovatiivisia palveluita
- 5 Kutsumaan asukkaat ja kolmannen sektorin toimijat mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan yhdessä uusia toimintamalleja
- 6 Turvaamaan KPK-2011 hyvinvointihankkeiden jatkuvuuden.

### 3.2. TAKETO-malli

Tavoite-keino-toiminta eli TAKETO-malli havainnollistaa tavoitteiden, keinojen sekä toiminnan suhdetta.



## Toiminta

Alueelliset hyvinvointipaketit, joiden suunnittelu tehdään tarvekartoituksen pohjalta ja kokeillaan ensin pilottialueilla. Paketteja toteuttavat alueelliset vapaa-aikaohjaajat välineinään esim. vapaa-aikareseptit, alueellinen koulutus, Mitä tekis -kurssit, hyvinvointibingo, raitis pubivisa, hyvinvointi-treffit, leikkipuistotreffit, sinkkutapaamiset, asukaskohtaamiset. Toimintatapa on hakeutuva ja etsivä. Viestintä & markkinointi: viestintä- ja markkinointisuunnitelma, vapaa-ajan palveluita kuvaava kaupunginosakortti, hyvinvointikioski-konsepti, toiveteri-tapahtuma, vapaa-aikakuponki, jolla pääsee mukaan tiettyyn toimintaan, Mitä tekis -esitteen laajennus työikäisiin ja senioriväestöön

Hankkeen tarkoituksena on tutkimus- ja kentätiedon perusteella luoda uusia toimintamalleja ja -tapoja kokeiluun pilottialueilla ja sen jälkeen monistaa hyviksi havaittuja toimintamalleja konseptina muille alueille. Toimintaa ei sen innovatiivisen luonteen vuoksi voida tarkkaan konkreettisesti kuvata, vaan toiminta on kuvattu mahdollisin esimerkein. Tavoitteena on löytää uusia toimivia malleja tavoittaa passiivista väestöä vapaa-ajan palveluiden aktiivikäyttäjiksi.

Seuraavassa on kuvattu keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi. Ne ovat kuitenkin alustavia ja saattavat jalostua merkittävästi asiantuntijatyöryhmien käynnistäessä projektin yksityiskohtaisemman suunnitelun.

### 3.3. Palvelujen kehittäminen alue- ja kohderyhmälähtöisesti sekä palvelujen saavutettavuuden ja tarjonnan lisääminen

Hyvinvointierojen kaventaminen ja aktiivisten elintapojen edistäminen toteutetaan osallistumiskynnystä madaltamalla sekä vapaa-aika-palvelujen saavutettavuutta lisäämällä.

#### Toimintamalli:

Järjestään toimintaa ikäryhmittäin (lapset ja nuoret, työikäiset, ikääntyvät) siten, että toiminnan ensisijainen painopiste on lapsissa, nuorissa ja perheissä.

Edistetään lasten ja nuorten harrastuneisuutta ja osallisuutta liikuntaan, taiteeseen, kulttuuriin ja kulttuuriperimään, jotka ovat tärkeitä lapsen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä. Lisätään näiden palveluiden tarjontaa lasten ja nuorten asuinalueilla.

Edistetään työikäisten ja ikääntyneiden osallistumista liikunta- ja kulttuuripalveluihin, joilla on suuri vaikutus terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämisessä. Parannetaan näiden palveluiden saavutettavuutta ja tarjontaa.

Kehitetään eri alueiden tarpeisiin sopivia palveluja sekä tuotetaan laadukkaita hyvinvointipalveluja käyttäjien passiivisten väestöryhmien aktivoimiseksi tarpeeseen nähden sopivin keinoin (alueellinen hyvinvoinnin palvelupaketti).

Hankkeen tultua hyväksytyksi ja organisoiduttua tehdään kohderyhmien palvelutarpeiden kartoitus ja verrataan sitä nykyiseen palvelurakenteeseemme. Lähtötilanteen arvioinnissa käytetään ATH-2010:n sekä kouluterveyskyselyn määrittämää väestöryhmien ja alueiden hyvinvointiprofiilia sekä vapaa-ajan hallintokuntien, SoTen ja Opetuspalvelukeskuksen nykyistä tietopohjaa palvelutarpeesta. Tilannearvion sekä olemassa olevan toimialojen asiantuntemuksen perusteella valituille väestöryhmille valituilla alueilla käynnistetään ikäryhmittäin kohdennetut hyvinvoinnin palvelupaketit.

### 3.4. Laajan hallintokuntien välisen yhteistyön kehittäminen.

Hallintokuntien laaja-alaista yhteistyötä rakennetaan tavalla, joka parantaa hyvinvoinnin edistämisen rakenteita ja johtamista sekä luo uusia yhteistyömuotoja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Samalla madallutetaan asukkaiden osallistumiskynnystä hallintokuntien tarjoamiin vapaa-ajan palveluihin sekä tuetaan alueellisen yhteisöllisyyden rakentumista viemällä palvelut lähelle ihmisiä.



## Toimintamalli:

Lisätään hallintokuntien yhteistyötä asiakaslähtöisen palveluprosessin luomiseksi. Parannetaan ja yhdistetään palvelujen viestintää ja kohderyhmämarkkinointia. Hankkeelle luodaan vapaa-aikahallintokuntien yhteistyönä tiedotus- ja markkinointisuunnitelma.

Rakennetaan hankkeelle poikkihallinnollinen hallintomalli, jonka lähtökohtana on vähentää byrokraattista jäykkyyttä. Muodostetaan kullekin ikäkaaren mukaiselle kohderyhmälle oma hyvinvointiryhmä, joihin kutsutaan jäseniksi eri hallintokuntien sekä kolmannen sektorin edustajia.

Hankkeen sisällä tehtävä työ integroidaan tiukasti osaksi hallintokuntien normaalia toimintaa, jolloin vältetään tekemästä päällekkäistä työtä ja varmistetaan että hanke tuottaa todellista lisäarvoa asiakaskohderyhmillemme. Samalla huolehditaan, että hankkeen aikana kerääntynyt tietotaito jää hallintokuntiin eikä katoa hankkeen päättymisen myötä.

Kaupungin sisäinen yhteistyö käynnistetään käytännön toiminnan kautta. Alueilla toimivat palvelut ja toimintakeskukset kuten koulut, kotipalvelut, neuvolat kutsutaan mukaan yhteistyöhön, johon sisältyy tiedotusta, asukkaiden osallistamista, sekä alueellisten palvelutarpeiden huomioimista.

Hankkeeseen osallistuva nuorisotalojen, kirjastojen sekä liikuntapalveluiden nykyinen henkilökunta (30–40 hlöä) kutsutaan mukaan Turun yliopiston täydennys-koulutuskeskuksen tarkoitusta varten räätälöimään koulutukseen (12 kk koulutus, 1-2 koulutuspäivää/kk)

Hankkeelle rekrytoidaan kolme koordinaattoria, jotka vastaavat hankkeen suunnittelusta, käynnistämisestä, koordinoinnista sekä raportoinnista oman ikäryhmänsä osalta ohjausryhmän johdolla. Koordinaattorit toimivat kukin yhteistyössä yhden Turun hyvinvointiohjelmassa määritellyn ikäryhmittäisen ohjausryhmän kanssa. Näin varmistetaan myös yhteistyön sujuvuus SoTen ja Opetuspalvelukeskuksen suuntaan.

### **3.5. Yhteistyön rakentaminen kolmannen sektorin toimijoiden kanssa sekä aktiivisen kaupunkikulttuurin kehittäminen.**

Turkulaisten asumisviihtyvyyttä sekä yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin kokemusta parannetaan tarjoamalla entistä monipuolisempia palveluja, enemmän maksuttomina ja entistä enemmän räätälöityinä asukkaiden tarpeiden ja toiveiden pohjalta. Yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa haetaan tapoja reagoida nopeasti ja joustavasti kohderyhmien alueellisiin palvelutarpeisiin. Tällä tavalla halutaan kannustaa asukkaita osallistumaan aktiivisemmin oman vapaa-aikansa suunnitteluun ja toteuttamiseen, joka puolestaan synnyttää uudenlaista kaupunkikulttuuria.

## Toimintamalli:

Kolmannen sektorin kyseisten kohderyhmien asiantuntijajärjestöt kutsutaan mukaan suunnittelemaan hankkeen toimintaa ja samalla kartoitetaan heidän mahdollisuuksiaan osallistua hankkeeseen. Jo suunnitteluvaiheessa yhdistetään hallintokuntien välinen yhteistyö, kolmannen sektorin sitouttaminen sekä asukkaiden ja julkisten palveluiden uudenvuoropuhelu.

Toiminta suunnitellaan aina alueen asukkaiden toiveiden ja tarpeiden pohjalta. Tavoitteena on löytää uusia toimintamalleja ja tekemisen tapoja sekä löytää jo olemassa oleville palveluille uusia käyttäjiä. Hyvät ja toimivat menetelmät myös mallinnetaan käytettäväksi muilla alueilla. Tarkoituksena on, että ennaltaehkäisevän vapaa-ajantoiminnan palvelupaketit ovat pienillä muutoksilla monistettavissa eri alueille sekä muokattavissa alueiden erityispiirteiden mukaisesti.

Kulttuuripääkaupunkivuoden hyvinvointihankkeiden jatkuvuus pyritään soveltuvin osin turvaamaan EVivan puitteissa. Näin hyödynnetään KPK 2011-hankkeiden luomat verkostot ja hyvät käytännöt sekä edistetään kaupunkikulttuurin kehittämistä.

Kolmannen sektorin kumppanijärjestöjen työntekijöille tarjotaan ESR-rahoituksen turvin 30 opintopisteen maksuton hyvinvointipalveluiden tuottamisen koulutuskokonaisuus, joka on räätälöity Kolmas läh-

de-hankkeen kokemusten pohjalta yhdessä Teatterikorkeakoulun kehittämis- ja koulutuspalvelujen kanssa.

### 3.6. Riskien kartoitus

EViva-hankkeen onnistumisen edellytyksiä sekä toteuttamiseen liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia on kuvattu alla olevassa SWOT-analyysissä<sup>1</sup>. Nelikenttäruudukossa on esillä hankkeen arvioidut vahvuudet ja heikkoudet sekä tulevaisuuden mahdollisuudet ja uhat.

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Vapaa-ajan hallintokuntien vahva ammattitaito ja kohderyhmän tuntemus</li> <li>▪ Hallintokuntien johtajien, lautakuntien sekä kaupungin johdon tuki</li> <li>▪ Hallintokunnissa toimivat organisaatiot sekä valmiit asiakaskontaktit ja laajat yhteistyöverkostot</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Miten varmistetaan kaupunkiorganisaation laaja ja sitoutunut mukaantulo?</li> <li>▪ Miten onnistutaan välttämään kaupunkiorganisaatiolle tyypillinen toimintaa jäykistävä byrokratia?</li> <li>▪ Miten vapaa-ajan palveluiden nimissä onnistutaan toimimaan ns. korjaavan toiminnan rajapinnassa ja miten näihin uusiin ja erilaisiin haasteisiin osataan reagoida?</li> </ul>
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ asukkaiden omatoimisuuden lisääntyminen</li> <li>▪ hallintokuntayhteistyön kehittyminen</li> <li>▪ kolmannen sektorin ja kaupungin hallintokuntien yhteistyön rakentuminen uudella tavalla</li> <li>▪ uudenlainen palvelutuotannon malli, joka perustuu jatkuvaan asukkaiden kuulemiseen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Miten varmistetaan kolmannen sektorin mukaantulo, osallistuminen ja pitkän aikavälin sitoutuminen?</li> <li>▪ Miten varmistetaan että kolmannen sektorin yhteistyökumppanit sisäistävät ja hyväksyvät riittävässä määrin hankkeen ytimessä vaikuttavan hyvinvointiajattelun?</li> <li>▪ Onnistutaanko rekrytoimaan riittävän ammattitaitoiset ja osaavat koordinaattorit?</li> <li>▪ Miten onnistutaan passiivisten asukkaiden tavoittamisessa?</li> </ul>

### 4. Kohderyhmän määrittely

Hankkeen ensisijainen kohderyhmä tulevat olemaan niin kutsutut passiiviset asukkaat, joiden kanssa erityishuomio kohdistetaan lapsiin ja nuoriin sekä lapsiperheisiin. Yhteistyössä opetus-, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten kanssa otetaan lisäksi erityishaasteeksi tavoittaa nuorisotyöttömät, koulupudokkaat, syrjäytymisuhan alaiset lapset ja nuoret sekä maahanmuuttajaperheiden lapset ja nuoret. Syrjäytymistä ehkäisevissä toimenpiteissä otetaan huomioon myös vanhemmat, isovanhemmat ja muut lasten sekä nuorten elämän piiriin kuuluvat aikuiset. Lasten ja nuorten "juurruttaminen" osaksi yhteisöä on askel kohti yksilön vastuullista suhdetta kanssaihmiin ja ympäristöön.

Hankkeen tavoitteena on, että Turussa on vuonna 2015 10.000 uutta vapaa-ajallaan aktiivista asukasta. Jotta tämä saavutetaan, toimintaan osallistuvien määrän on oltava moninkertainen ja kontaktipinnan laaja.

<sup>1</sup> Ruudukon ylärivillä on nykytila ja yrityksen sisäiset asiat, alarivillä on tulevaisuus ja ulkoiset asiat. Vasemmalla ovat myönteiset asiat ja oikealla ovat kielteiset asiat.

Kohderyhmään kuuluvat ihmiset saadaan osallistumaan kehittämällä uusia viestinnän keinoja, pyrkimällä aktiivisesti tavoittamaan heitä (esim. etsivä nuorisotyö, jonka toimintamallin laajentamista tutkitaan myös kulttuurin ja liikunnan osalta passiivisiin syrjäytymisvaarassa oleviin tahoihin kohdennettavaksi) sekä huomioimalla entistä paremmin asukkaiden omat toiveet ja tarpeet palveluiden suunnittelussa. Tavoitteena on löytää uusia toimintamalleja ja tekemisen tapoja sekä löytää jo olemassa oleville palveluille uusia käyttäjiä. Hyvät ja toimivat menetelmät myös mallinnetaan toisille alueille. Tarkoituksena on, että ennaltaehkäisevän vapaa-ajantoiminnan palvelupaketit ovat pienillä muutoksilla monistettavissa eri alueille sekä muokattavissa alueiden erityispiirteiden mukaisesti.

Tavoitteena on myös suunnata nykyisen henkilökunnan ammattitaito ja osaaminen hankkeen käyttöön. Samalla varmistetaan nykyisen henkilökunnan sitoutuminen hankkeeseen sekä uusien toimintamallien juurtuminen osaksi normaalia palvelutuotantoa.

## 5. Hankkeen keskeiset toimenpiteet

Hankkeen tultua hyväksytyksi ja organisoiduttua aloitetaan välittömästi kohderyhmien palvelutarpeiden kartoitus ja verrataan sitä nykyiseen palvelurakenteeseemme. Lähtötilanteen arvioinnissa käytetään ATH-2010:n sekä kouluterveyskyselyn määrittämää väestöryhmien ja alueiden hyvinvointiprofiilia. Tilannearvion sekä olemassa olevan toimialojen asiantuntemuksen perusteella valituille väestöryhmille valituilla alueilla käynnistetään ikäryhmittäin kohdennetut hyvinvoinnin palvelupaketit.

Tarkoituksena on järjestää toimintaa ikäryhmittäin (lapset ja nuoret, työikäiset, ikääntyvät) siten, että toiminnan ensisijainen painopiste on lapsissa ja nuorissa.

Kohderyhmävalinnassa käytetään hyväksi hallintokuntien kokemuspohjan ohella kouluterveyskyselyn (alle 20-v.) ja ATH-2010:n (yli 20-v.) tuottamaa uutta väestötason tietoa kultakin alueelta. Alueiden erityistarpeet saadaan näin huomioitua ja toimintaa suunnattua aina sitä eniten tarvitsevalla kohderyhmälle.

Kolmannen sektorin kyseisten kohderyhmien asiantuntijajärjestöt kutsutaan mukaan suunnittelemaan hankkeen toimintaa ja samalla kartoitetaan heidän mahdollisuuksiaan osallistua hankkeeseen.

Kaupungin sisäinen yhteistyö käynnistetään käytännön toiminnan kautta. Alueilla toimivat palvelut ja toimintakeskukset kuten koulut, kotipalvelut, neuvolat kutsutaan mukaan yhteistyöhön, johon sisältyy tiedotusta, asukkaiden osallistamista, sekä alueellisten palvelutarpeiden huomioimista.

Hankkeeseen osallistuva nuorisotalojen, kirjastojen sekä liikuntapalveluiden nykyinen henkilökunta (30–40 hlöä) kutsutaan mukaan Turun yliopiston täydennys-koulutuskeskuksen tarkoitusta varten räätälöimään koulutukseen (12 kk koulutus, 1-2 koulutuspäivää/kk)

Hankkeelle luodaan vapaa-aikahallintokuntien yhteistyönä tiedotus- ja markkinointisuunnitelma, joka esitellään kaupungin hyvinvointijohtoryhmälle.

Hankkeelle rekrytoidaan kolme koordinaattoria, jotka vastaavat hankkeen suunnittelusta, käynnistämisestä, johtamisesta sekä raportoinnista oman ikäryhmänsä osalta. Koordinaattorit toimivat kukin yhden Turun hyvinvointiohjelmassa määritellyn ikäryhmittäisen ohjausryhmän alaisuudessa. Näin varmistetaan myös yhteistyön sujuvuus SoTen ja Opetuspalvelukeskuksen suuntaan.

Hankkeen tarkoituksena on tutkimus- ja kentätiedon perusteella luoda uusia toimintamalleja ja -tapoja kokeiluun pilottialueilla ja sen jälkeen monistaa hyviksi havaittuja toimintamalleja konseptina muille alueille. Toimintaa ei sen innovatiivisen luonteen vuoksi voida tarkkaan konkreettisesti kuvata, vaan toiminta on kuvattu mahdollisin esimerkein. Tavoitteena on löytää uusia toimivia malleja tavoittaa passiivista väestöä vapaa-ajan palveluiden aktiivikäyttäjiksi.

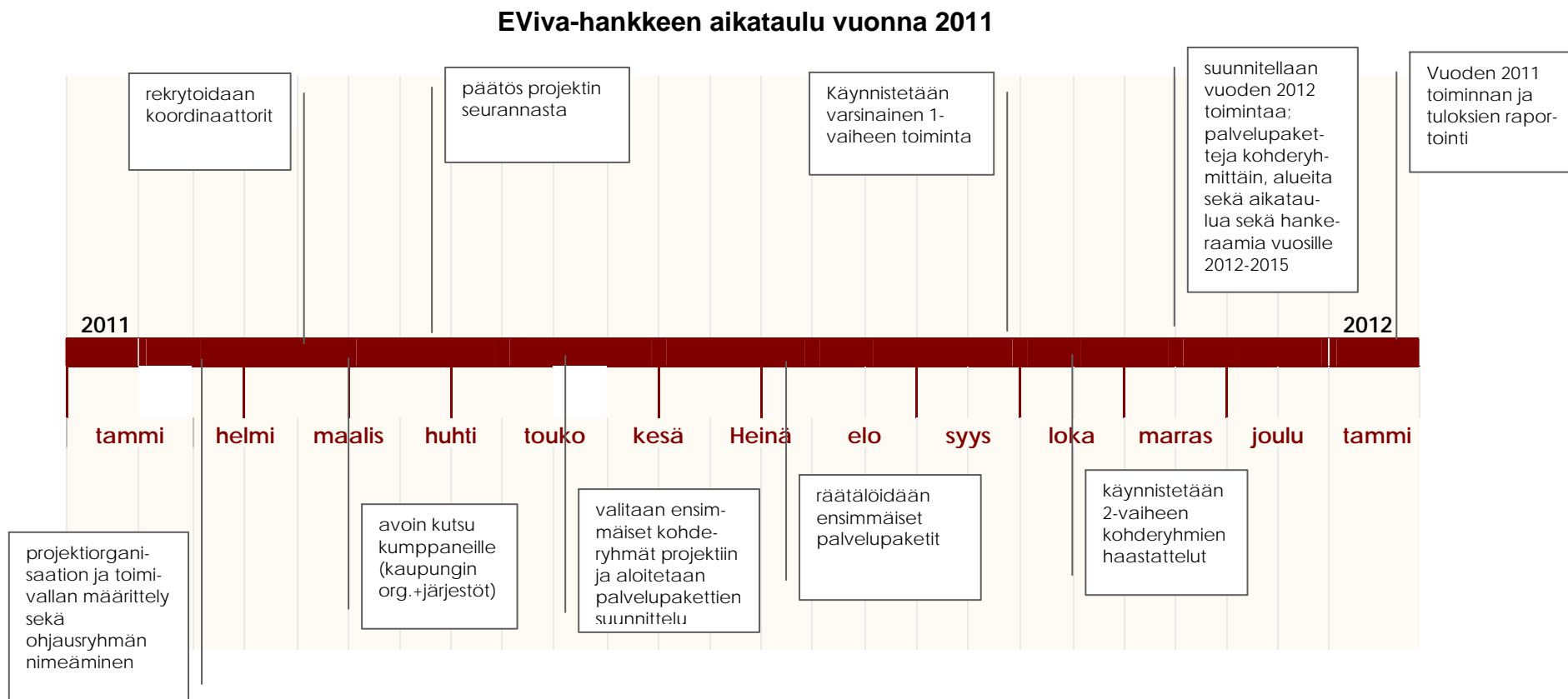
Konkreettisia toimenpiteitä tulevat olemaan alueelliset hyvinvointipaketit, joiden suunnittelu tehdään tarvekartoituksen pohjalta ja kokeillaan ensin pilottialueilla. Paketteja toteuttavat alueelliset vapaa-aikaohjaajat välineinään esim. vapaa-aikareseptit, alueellinen koulutus, Mitä tekis -kurssit, hyvinvointi-

bingo, raitis pubivisa, hyvinvointi-treffit, leikkipuistotreffit, sinkkutapaamiset, asukaskohtaamiset. Toimintatapa on hakeutuva ja etsivä.

Viestintä- ja markkinointi tukee hakeutuvaa ja etsivää toimintatapaa ja esimerkkejä hankkeen viestinnästä ja markkinoinnista ovat vapaa-ajan palveluita kuvaava kaupunginosakortti, hyvinvointikioski-konsepti, toiveteri-tapahtumat, tiettyyn vapaa-ajan toimintaan oikeuttava vapaa-aikakuponki, Mitä tekis-esitteen laajennus työikäisiin ja senioriväestöön jne.

## 6. Hankkeen aikataulu

Alla olevalla aikajanalla on kuvattu hankkeen ensimmäisen vuoden aikataulu sekä erityisesti käynnistysvaiheen toimenpiteet. Aikataulu tarkentuu toiminnan suunnittelun myötä ja konkretisoituu kun hallintokuntien ja järjestöjen edustajista sekä hankekoordinaattoreista koostuvat työryhmät aloittavat työkentelynsä.



## 7. Hankkeen hallinnointi ja organisointi

EVivan ohjausryhmänä toimii kaupungin hyvinvointijohtoryhmä. Hankkeen hallinnointi tapahtuu kulttuurilautakunnan toimesta ja konkreettinen hallintotyö tulee osaksi kulttuuriasiakkeksen hallintoa. Päätös- ja hankintavaltuudet noudattavat kulttuurilautakunnan toimintasääntöä ja kulttuuriasiakkeksen toimintaohjetta, kuitenkin niin, että hankkeen toiminta ja sen myötä päätökset ja hankinnat perustuvat hankesuunnitelmaan, jota tarkennetaan hankkeen kuluessa ja tätä työtä ohjaa Turun kaupungin hyvinvointijohtoryhmä palvelutoimen apulaiskaupunginjohtajan johdolla. Hanketta varten perustettavassa johtoryhmässä on edustajat kaikilta hankkeeseen osallistuvilta keskeisiltä hallinnonaloilta sekä keskeisiltä kumppaneilta esim. järjestöistä. Hankkeen hallinnointiin otetaan mallia aiemmista hallintokuntien yhteistyöprojekteista (esim. Kulttuurikuntoilun keskuspuisto, Liike2000)

Hanke jakautuu kaupungin hyvinvointiohjelman mukaisesti kolmeen ikäryhmittäiseen työryhmään, joille kullekin rekrytoidaan päätoiminen koordinaattori määräaikaikaisesti viideksi vuodeksi (2011–2015). Koordinaattorien tehtävänä on oman ikäryhmänsä osalta vastata toiminnan suunnittelusta, toteutuksesta sekä raportoinnista hankkeen johtoryhmälle ja edelleen kaupungin hyvinvointijohtoryhmälle.

Valittavista projektikoordinaattoreista yksi asetetaan hankkeen projektipäälliköksi ja yksi muista koordinaattoreista hänen varahenkilökseen. Hankkeen omistaja on hanketta hallinnoivan hallintokunnan virastopäällikkö eli kulttuurijohtaja.

Koordinaattorit vastaavat lisäksi yhdessä hallintokuntien nykyisen henkilökunnan kanssa seuraavista tehtävistä:

- 1 Tunnistaa, etsiä ja osallistaa valituilla alueilla asuvat ja kohderyhmään kuuluvat ihmiset.
- 2 Suunnitella ja järjestää uusia ennaltaehkäisevän vapaa-ajan menetelmiä ja toimintamuotoja.
- 3 Rakentaa kiinteä, alueellinen ennaltaehkäisevän työn yhteistyöverkosto.
- 4 Arvioida alueellinen vapaa-ajan palveluiden tarve sekä kartoittaa nykyinen palvelutarjonta.
- 5 Käynnistää yhteistyö muiden hallintokuntien sekä järjestökentän kanssa.
- 6 Arvioida ja kartoittaa olemassa oleva palvelutoiminta.
- 7 Vakiinnuttaa hankkeen aikana kehitettävät toimintamuodot osaksi hallintokuntien normaalia toimintaa.
- 8 Koordinoida hankkeen tutkimus-, koulutus- ja arviointiosiot.
- 9 Suunnitella ja toteuttaa hankkeen tiedotus- ja markkinointisuunnitelma yhteistyössä hallintokuntien viestintä- ja markkinointihenkilöstön kanssa ja toimenpiteet koordinoidaan yhteen normaalin viestinnän ja markkinoinnin kanssa.

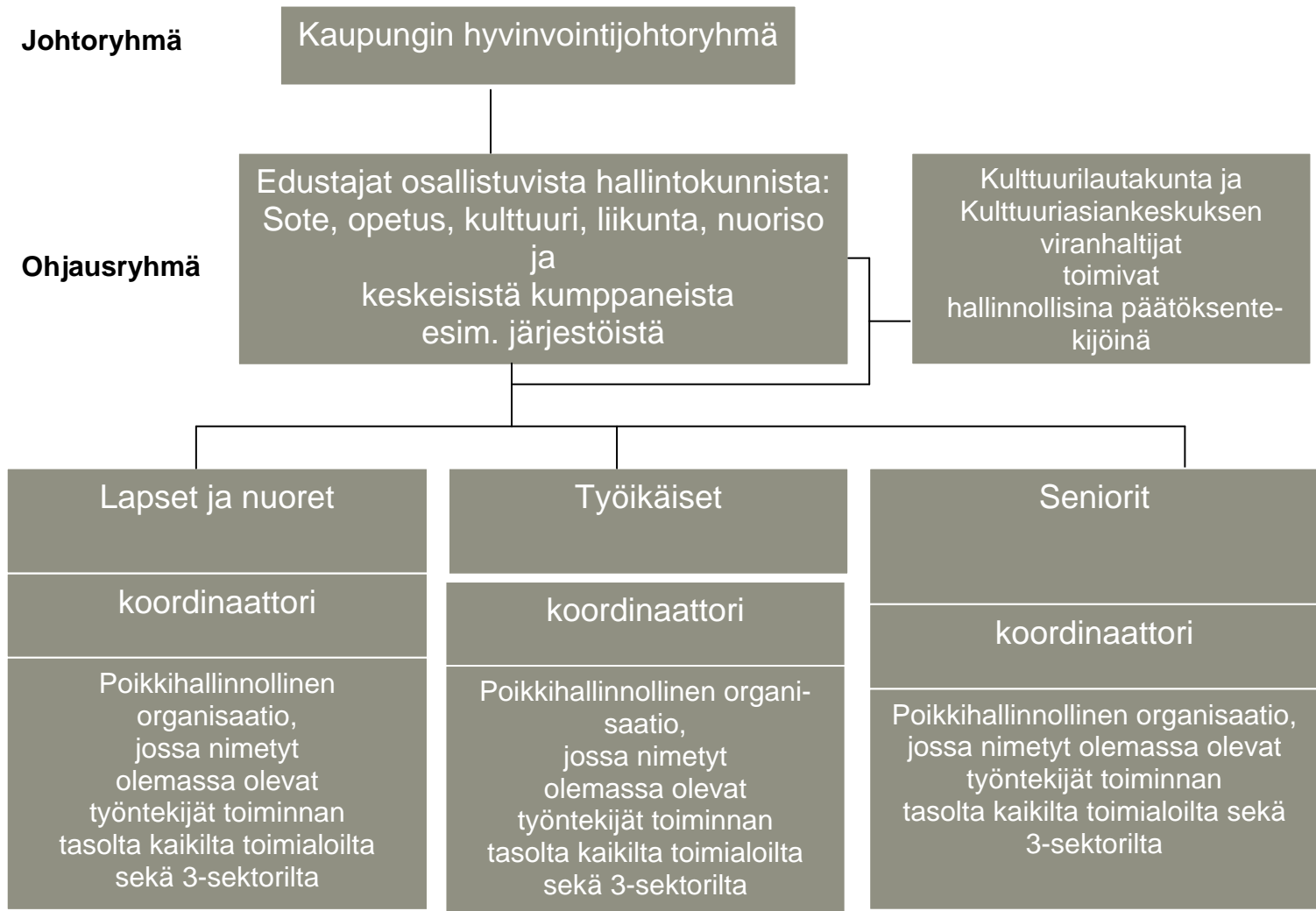
Niin ohjausryhmä kuin ikäryhmittäistenkin työryhmien kokoonpano elää joustavasti toimijoiden mukaan. Koordinaattorit (3) rekrytoidaan kuhunkin ikäryhmään vuosiksi 2011–2015. Nämä toimivat kiinteässä yhteistyössä hyvinvointijohtoryhmän alle nimettävien ikäryhmittäisten ohjausryhmien kanssa. Kukin koordinaattori vastaa oman ikäryhmänsä toiminnan suunnittelusta, toteutuksesta ja raportoinnista hankkeen ohjausryhmälle, joka raportoi edelleen hyvinvointijohtoryhmälle. Näin varmistetaan yhteydenpito hankkeen ja muun kaupungissa tehtävän ennaltaehkäisevän hyvinvointityön välille.

Raportointi kh:lle ja valtuustolle tapahtuu talouden ja toiminnan raportoinnin yhteydessä.

Opetuspalvelukeskus sekä Sosiaali- ja terveystoimi ovat osallistuneet Eviva-hankkeen valmisteluun liittyvään keskusteluun. Molemmissa hallintokunnissa on käynnissä toimintaa, jolla on suorat yhtymäkohdat Evivan tavoitteille (alueellinen, matalan kynnykset harrastetoiminta, aktiivisen elämäntavan tukeminen, osallistaminen ja yhdessä tekeminen). Opetuspalvelukeskus sekä Sosiaali- ja terveystoimi ovat ilmoittaneet halukkuutensa olla mukana yhteistyössä Evivan puitteissa.

Kolmannen sektorin yhteistyökumppanit ovat kaupungissa toimivia ei-kunnallisia kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimijoita, joista suurin osa on jo nyt vakituksessa yhteistyössä kaupungin vapaa-ajan virastojen kanssa avustusten ja muiden kumppanuuksien kautta. Kolmannen sektorin toimijoiden kiinnostus Eviva-hankkeeseen osallistumiseen kartoitetaan, kun projekti pääsee alkuun, joten tahoja ei vielä voida nimetä. Kiinnostus hankkeeseen kartoitetaan laaja-alaisesti kolmannen sektorin toimijoiden parissa.

### 7.1. EVIVA 2011–2015 hallintomalli



### 8. Hankkeen arviointi, seuranta ja raportointi

Projektin ulkopuolisesta seurannasta sovitaan erikseen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) edustajien kanssa käyttäen hyväksi ATH-2010 tutkimuksen sekä jatkovuosien tuloksia. Lisäksi selvitetään kaupunkitutkimusyhteistyön sekä hyvinvointiprofessuurin roolit tutkimusyhteistyössä sekä projektin seurannassa sen alusta alkaen.

THL pyydetään tekemään ATH-kyselyyn perustuva alkuarviointi, jonka perusteella tavoitteiden saavuttamista voidaan tulevina vuosina arvioida ja verrata lähtötasoon.

Hankkeen sisäistä arviointia tehdään asetettujen mittarien avulla ja saavutetuista tuloksista raportoidaan hankkeen johtoryhmälle. Mittarit ovat asetettu erikseen jokaiselle ikäryhmälle.

Hankkeen johtoryhmä raportoi Evivan etenemisestä myös kaupunginvaltuustolle ja –hallitukselle sekä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisolautakunnille talouden ja toiminnan raportoinnin yhteydessä.

#### Lapset ja nuoret:

- Lasten ja nuorten koettu hyvinvointi. Lähtöarvona (vuodelta 2009) 85 % kokee voivansa hyvin. Tavoitteena on nouseva luku.
- Alle 25-vuotiaiden häiriöpalvelumenojen osuus soten kustannuksista ei kasva.
- Nuorten matalan kynnyksen tuen kehittäminen on käynnistetty ja se toimii yhteistyössä EViva-hankkeen kanssa.
- Kulttuuritapahtumissa käyvien lasten määrä kasvaa 5 % lla vuoden 2010 lukuun verrattuna vuoteen 2015 mennessä
- Kouluterveyskyselyn mittaama nuorten 8-9 luokkalaisten liikunta-aktiivisuus kasvaa 0,25 % vuosivauhdilla hankkeen keston aikana.
- Lasten ja nuorten (0-19 v.)liikunnan harrastaminen järjestöissä lisääntyy 0,5 % vuosi. Lähtöarvo 2010 on 46 %

#### Työikäiset:

- Väestön koettu hyvinvointi lisääntyy. Pohjautuu ATH-tuloksiin.
- Hyvinvointierot kaventuvat eri väestöryhmien välillä. Pohjautuu ATH-tuloksiin.
- Kaupunkilaisten kulttuuriaktiivisuus lisääntyy. Aktiivisten kulttuuritilaisuuksissa kävijöiden osuus väestöstä kasvaa. Pohjautuu ATH-tuloksiin..
- Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvien suhteellinen osuus ikäryhmän asukkaista kasvaa +0,2 % vuosittain. Pohjautuu ATH-tuloksiin.
- Liikuntapalveluiden määrää riittävänä pitävien työikäisten asukkaiden osuus kasvaa +0,2 % vuosittain.
- Työikäisten (yli 20-vuotiaiden) liikunnan harrastaminen järjestöissä lisääntyy 0,5 % /vuosi, lähtöarvo 2010 13,5 %
- 

#### Ikääntyneet:

- Liikunta- ja kulttuurikorttien käyttäjien määrä kasvaa 150 vuosivauhdilla.
- Liikuntapalveluiden määrää riittävänä pitävien asukkaiden osuus kasvaa (seurataan ikäryhmittäin).
- Aktiivisten kulttuuritilaisuuksissa kävijöiden osuus ikääntyneistä kasvaa. Pohjautuu ATH-tuloksiin.
- Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvien suhteellinen osuus ikäryhmän asukkaista kasvaa +0,5 % vuosittain. Pohjautuu ATH-tuloksiin.
- Liikuntapalveluiden määrää riittävänä pitävien ikääntyvien asukkaiden osuus kasvaa +0,5 % vuosittain.

ATH-kyselyn vuoden 2010 tulokset muodostavat pohjaluvut, joiden perusteella Hyvinvointijohtoryhmä päättää tavoiteluvuista vuodelle 2015 suhteutettuna sitoutumiseen 10.000 uudesta vapaa-ajallaan aktiivisesta asukkaasta ja määrittelee sitä edeltävät välietapit.

## 9. Hankkeen kustannusarvio

EVivan rahoitus koostuu hallintokuntien omarahoituksesta sekä kaupunginhallituksen poikkihallinnollisiin ennaltaehkäiseviin hyvinvointihankkeisiin osoittamista määrärahoista. EVivan rahoitussuunnitelma vuosille 2011–2015 on esitetty oheisessa taulukossa. Suunnitelmasta ilmenee kustannusten jakautuminen pääluokittain:

1. henkilöstökulut
2. palveluiden ja materiaalien ostot
3. kumppanuussopimukset
4. koulutus
5. hallinto- ja toimistokulut
6. markkinointi ja viestintä



Hankkeen tarkoituksena on suunnitella toteutettavat toimenpiteet yhteistyössä kolmannen sektorin, asukkaiden sekä eri hallintokuntien asiantuntijoiden kanssa. Kustannusten tarkkaa kohdistamista toimenpidetasolle ei tästä syystä voida tehdä. Suunnitelmassa onkin kiinnitetty erityistä huomiota resursien joustavaan käyttöön.

Hankkeella on hyvät mahdollisuudet hakea myös ulkopuolista rahoitusta eri lähteistä, esim THL:lta ja todennäköisesti myös uudessa hallitusohjelmassa hyvinvointinäkökulma tulee korostumaan, joten on odotettavissa, että myös ministeriöt, erityisesti OKM, avaavat edelleen tämän vaalikauden tapaan hakuja myös vapaa-ajan hyvinvointivaikutusten edistämiseen.

## 9.1. EViva Rahoitussuunnitelma 2011–2015

Rahoitussuunnitelma 2011–2015	2011	2012	2013	2014	2015	yht.
Henkilöstökulut	120 000 (3 htv)	160 000	200 000	240 000	280 000	1 000 000
Henkilöstökulut (hallintokuntien oma panos)	200 000 (20 htv*20%)	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	
Palveluiden ja materiaalien ostot (ennaltaehkäisevä ohjaus- ja osallisuustyö)	150 000	200 000	250 000	300 000	350 000	1 250 000
Palveluiden ja materiaalien ostot (hallintokuntien oma panos)	110 000	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	
Kumppanuussopimukset (3.sektori)	80 000	130 000	180 000	230 000	280 000	900 000
Kumppanuussopimukset (hallintokuntien oma panos)	70 000	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	
Koulutus (esim. vakituisen henk. koulutus)	70 000	120 000	170 000	220 000	270 000	742 000
Hallinto- ja toimistokulut (hallintokuntien oma panos)	10 000	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	
Markkinointi ja viestintä (osallisuuden ja saavutettavuuden varmistaminen)	80 000	150 000	200 000	200 000	200 000	830 000
Markkinointi ja viestintä (hallintokuntien oma panos)	40 000	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	
Ennaltaehkäisevän vapaa- ajantoiminnan hankerahoitus	500 000	652 000	1 000 000	1 190 000	1 380 000	5 152 000
Omarahoitusta yhteensä	430 000	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	Kasvaa vastaavasti	

## 9.2. Hallintokuntien oma rahoitus

### Hallintokuntien oma henkilökunta, joka osallistuu hankkeen toteuttamiseen:

Esim. nuorisotalojen, kirjastojen ja Seikkailupuiston työntekijät sekä hallinnon ja viestinnän ihmiset

- yhteensä 20 henkilötyövuotta, joiden työajasta arviolta keskimäärin 20 % menee hankkeen parissa työskentelyyn. => 200 000 €

Hallintokuntien työntekijöille halutaan antaa mahdollisuus oppia ja opiskella hankkeen sisällä uusia menetelmiä sekä uusia taitoja esim. asukkaiden kohtaamisessa ja osallistamisessa. Jotta tämä toteutuisi, pitää hankkeelle varata resursseja henkilökunnan vapauttamiseksi normaalista asiakaspalvelutyöstään (1-3 pv/kk).

### Hallintokuntien omat viestinnälliset toimenpiteet, jotka kohdistuvat hankkeen toimintojen markkinointiin ja tiedottamiseen:

- Turku Liikkeelle-lehti, toimintaesitteet, kausimainokset, sähköinen markkinointi sekä lehdimainokset => 40 000€

Voimakkaalla tiedottamisella halutaan varmistaa toimintojen saavutettavuus sekä asukkaiden osallisuus

### Hallintokuntien tuki hankkeen toimisto-, hallinto- ja koulutuskuluihin:

- Työtilojen vuokra, matka- ja koulutuskulut, sekalaiset toimisto- ja tietoliikenneyhteyden kustannukset. =>10 000 €

### Kolmannen sektorin kanssa tehtävät kumppanuussopimukset, joiden puitteissa toteutettu toiminta kohdistetaan hankkeen tavoitteisiin:

- Hallintokuntien vuosittain myöntämät toiminta- ja järjestöavustukset. => 70 000 €

Hankkeen aikana tutkitaan myös mahdollisuutta solmia pidemmän ajanjakson rahoitussopimuksia hyviksi todettujen palveluntuottajien kanssa, jotka ovat sitoutuneet EVivan tavoitteiden toteuttamiseen.

### Hallintokuntien ostopalveluina toteutetut, jo olemassa olevat ja ennaltaehkäisevät toiminnot, jotka sisällöltään vastaavat EVivan tavoitteisiin.

- Tähän sisältyy myös toiminnassa käytetyt materiaalit sekä muu ulkopuolinen esim. hankerahoitus. =>110 000€

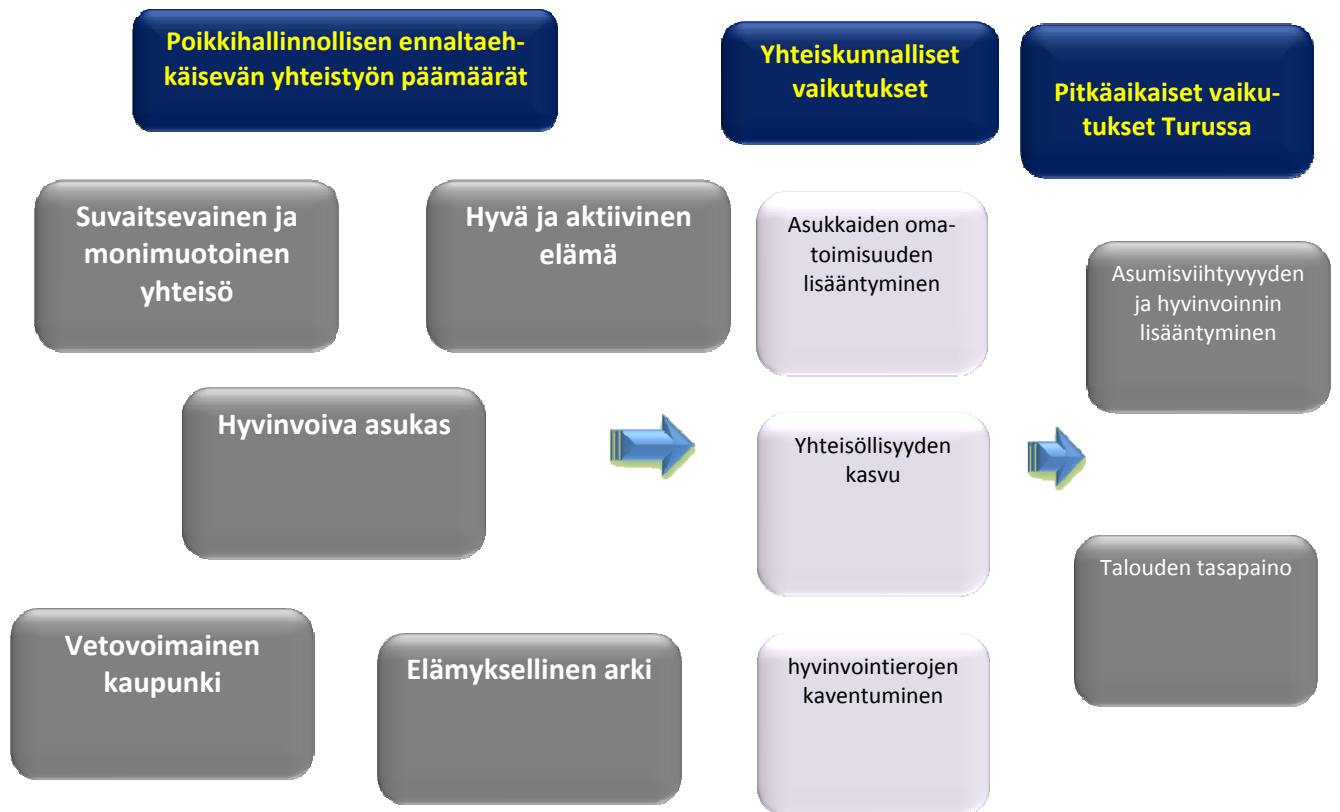
### Kukin hallintokunta sitoutuu lisäksi antamaan tilojaan hankkeen käyttöön.

- Esimerkiksi nuorisotilat, lähikirjastot ja liikuntapaikat. Tilojen vuokratkustannuksia ei ole laskettu osaksi omarahoitusta.

## 10. Hankkeen tulokset ja arvioidut vaikutukset

Terveiden ja hyvinvoinnin tutkimuslaitoksen mukaan ennaltaehkäisevä toiminta tuottaa hintansa takaisin toteuttaneelle organisaatiolle 1–5 vuoden sisällä ja koko yhteiskunnan näkökulmasta yhden vuoden sisällä. EVivan arvioidut vaikutukset näkyvät yksilötasolla asukkaiden vapaa-ajan aktiivisuuden lisääntymisenä sekä kaupunkilaisten koetun hyvinvoinnin parantumisenä. Yhteiskunnallisella tasolla hanke taas tulee arvioiden mukaan kaventamaan väestöryhmien välisiä hyvinvointieroja sekä lisäämään yhteisöllisyyden tunnetta.

Kaavio 1: EVivan ennaltaehkäisevän työn päämäärät ja sen yhteiskunnalliset sekä pitkäaikaiset vaikutukset



Konkreettisena tavoitteena on, että Turussa on 10 000 uutta vapaa-ajallaan aktiivista asukasta vuonna 2015 ja että Turku on aktiivisen vapaa-ajan ja asukkaiden hyvinvoinnin edelläkävijä

## 11. Viestintäsuunnitelma

Hankkeen viestintä tapahtuu sekä Turun kaupungin sisällä ja yhteistyökumppanien välillä että myös ulkoisesti asukkaiden suuntaan. Sisäisen viestinnän tavoitteena on tehdä hanke tutuksi kaupungin työntekijöille ja sitouttaa tarvittava henkilöstö EVivan tavoitteisiin ja työmenetelmiin. Erityisen tärkeää on, että asukkaita osallistava työtapa ja hallintokuntarajat ylittävä yhteistyö siirretään osaksi normaalia työskentelyä.

Ulkoisen viestinnän haasteena on tavoittaa kaupungin asukkaat entistä paremmin. Erityisesti panostetaan ns. passiivisten asukkaiden tavoittamiseen. Tavoitteena on lisätä kävijöitä nykyisissä palveluissa sekä löytää käyttäjiä hankkeen aikana kehitettävälle uusille palvelutuotteille. Tarkka ja aikataulutettu viestintä- ja markkinointisuunnitelma valmistellaan koordinaattorien toimesta yhteistyössä hallintokuntien viestintä- ja markkinointihenkilöstön kanssa ja toimenpiteet koordinoidaan yhteen normaalin markkinoinnin ja viestinnän kanssa.

## 12. Toimitilat ja laitteet

Toimintasuunnitelmaan ei sisälly suuria laite- tai välineinvestointeja. Hanke käyttää ensisijaisesti hallintokuntien olemassa olevia tiloja sekä laitteita.

### **13. Tuloksien hyödyntäminen pysyväksi toiminnaksi**

Vapaa-aikahallintokuntien nykyiset, tarkoitukseen soveltuvat palvelut sekä viran- ja toimenhaltijat nimitään mukaan EVIVA-yhteistyöhön. Tavoitteena on, että koordinaattorit siirtävät hankevuosien kuluessa hyväksi osoittautuneet toimintamallit kiinteäksi osaksi toimialojen tulevia peruspalveluja, mutta erityisesti osaksi nykyistä paremmin toimivia ja monipuolisempia toimialojen välisiä ja kolmannen sektorin palveluketjuja. Hankkeen etenemisestä raportoidaan kaupunginhallitukselle osana talouden ja toiminnan seurantajärjestelmää kerran vuodessa.

Eviva-hanke liittyy osaksi 2011-kulttuuripääkaupungin pitkäaikaisia vaikutuksia ja Evivaan otetaan osaksi 2011-hyvinvointihankkeiden toimiviksi havaittuja osia sekä käytäntöjä, jolloin niistä on mahdollisuus tehdä osa kaupungin normaalia toimintaa.